

Łódź, 12.05.2023 r.

**Analiza zagrożeń i identyfikacja miejsc,
w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób
wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się,
uprawiania sportu lub rekreacji
na terenie Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich**

Opracowanie:

Adam Świć

Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Łódzkiego
Oddział Terenowy Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich

ul. Wycieczkowa 86

91-518 Łódź

tel. 42 630 90 95

e-mail: pkwl@parkilodzkie.pl

SPIS TREŚCI

1. Cel i podstawy prawne opracowania
2. Uwarunkowania udostępniania wód Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich dla turystyki i rekreacji
3. Charakterystyka wód powierzchniowych Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich
4. Miejsca w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa dla osób przebywających na obszarach wodnych Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich
5. Zagrożenia dla osób przebywających na obszarach wodnych Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich
6. Instytucje i organizacje związane z zapewnieniem bezpieczeństwa, ograniczenia zagrożeń i prowadzenia akcji ratowniczych w granicach Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich
7. Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych w Parku Krajobrazowym Wzniesień Łódzkich

1. Cel i podstawy prawne opracowania

Celem opracowania jest dokonanie analizy zagrożeń dla osób przebywających na obszarach wodnych w Parku Krajobrazowym Wzniesień Łódzkich oraz identyfikacji miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz. U. 2020 poz. 350 ze zm.) zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach wodnych polega w szczególności na:

- 1) dokonaniu, we współpracy z policją i działającymi na danym terenie podmiotami, o których mowa w art. 12 ust. 1, analizy zagrożeń, w tym identyfikacji miejsc, w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób wykorzystujących obszar wodny do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji;
- 2) oznakowaniu i zabezpieczeniu terenów, obiektów i urządzeń przeznaczonych do pływania, kąpania się, uprawiania sportu lub rekreacji na obszarach wodnych;
- 3) prowadzeniu działań profilaktycznych i edukacyjnych dotyczących bezpieczeństwa na obszarach wodnych, polegających w szczególności na:
 - a) oznakowaniu miejsc niebezpiecznych,
 - b) objęciu nadzorem, we współpracy z policją i podmiotami, o których mowa w art. 12 ust. 1, miejsc niebezpiecznych, w tym miejsc zwyczajowo wykorzystywanych do kąpieli,
 - c) uświadamianiu zagrożeń związanych z wykorzystywaniem obszarów wodnych, w szczególności prowadzeniu akcji edukacyjnych wśród dzieci i młodzieży szkolnej;
- 4) informowaniu i ostrzeganiu o warunkach pogodowych oraz innych czynnikach mogących powodować utrudnienia lub zagrożenia dla zdrowia lub życia osób;
- 5) zapewnieniu warunków do organizowania pomocy oraz ratowania osób, które uległy wypadkowi lub są narażone na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia.

Za zapewnienie bezpieczeństwa, o którym mowa w art. 4 ust. 1 ww. ustawy, odpowiada:

Art. 4 ust. 2

1) na terenie parku narodowego lub krajobrazowego - dyrektor parku,

2) na terenie, na którym prowadzona jest działalność w zakresie sportu lub rekreacji - osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która prowadzi działalność w tym zakresie,

3) na pozostałym obszarze - właściwy miejscowo wójt (burmistrz, prezydent miasta) - zwani dalej "zarządzającym obszarem wodnym".

Art. 4 ust. 3.

Zadania, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy, wykonywane przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) na obszarze, o którym mowa w art. 4 ust. 2 pkt 3, należą do zadań własnych gminy.

2. Uwarunkowania prawne udostępniania wód Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich dla turystyki i rekreacji

Park Krajobrazowy Wzniesień Łódzkich jest jednostką działającą w ramach Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Łódzkiego zgodnie z uchwałą Nr XXVIII/545/12 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 25 września 2012 r. w sprawie utworzenia samorządowej wojewódzkiej jednostki organizacyjnej pod nazwą „Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Łódzkiego” oraz nadania jej Statutu. W rozdziale II ww uchwały określającym cele i zakres działania jednostki, wymieniona jest organizacja działalności edukacyjnej, turystycznej oraz rekreacyjnej (§ 6 ust. 1 pkt 3).

Podstawę prawną funkcjonowania Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich stanowi uchwała nr LV/1545/10 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 27 kwietnia 2010 r. (Dziennik Urzędowy Województwa Łódzkiego 2010.165.1359) w sprawie: dostosowania formy prawnej Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku (Dz. U. z 2021 r. poz. 1098) dla parku krajobrazowego sporządza się i realizuje plan ochrony. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody, określa zakres prac na potrzeby sporządzenia projektu tego planu. Zakres prac nad planem obejmuje m.in. opracowanie koncepcji ochrony zasobów, tworów i składników przyrody oraz wartości kulturowych parku krajobrazowego, w szczególności określenie sposobów korzystania z obszarów parku krajobrazowego udostępnianych dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, amatorskiego połowu ryb i dla innych form gospodarowania.

Plan ochrony dla Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich ustanowiony został w drodze rozporządzenia Nr 5/2003 Wojewody Łódzkiego z dnia 31 lipca 2003 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich (Dz. U. Województwa Łódzkiego Nr 231, Poz. 2162). W planie brak jest odniesień do bezpieczeństwa i sposobów jego zapewnienia na wodach znajdujących się w granicach Parku.

3. Charakterystyka wód powierzchniowych Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich

Przez teren Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich przebiega dział wodny I rzędu dorzeczy Wisły i Odry oraz dział wodny II rzędu dorzeczy Bzury i Pilicy. Obszar Parku wyróżnia się dużą liczbą źródeł i stosunkowo gęstą siecią źródłowych i początkowych odcinków rzek. Największą rzeką wypływającą z terenu PKWŁ jest Bzura, jednak w jego granicach najszerze koryto i głębokość posiada Moszczenica – do 4 m szerokości i 1 m głębokości.

System hydrologiczny Parku i jego otuliny tworzą następujące ciek:

- Bzura, z dopływem Łągiewniczanką;
- Moszczenica z dopływami: ciekami z Borchówki, Młynówką, Kiełmiczanką, ciekami ze Skoszew Nowych, ciekami z Warszewic;
- Mroźnica z dopływami: Grzmiącą, z dopływem Kamionką, ciekami z Dąbrówki, ciekami z Niesułka Parceli, ciekami z Lipki, ciekami z Syberii, ciekami z Jabłonowa, Pęcherkiem.

Na przepływających przez teren Parku ciekach istnieje kilkadziesiąt niewielkich, sztucznych zbiorników wodnych wykorzystywanych do celów hodowlanych i rekreacyjnych. Zbiorniki rekreacyjne pełnią głównie funkcje krajobrazowe, przyrodnicze i retencyjne. Na kilku z nich dozwolone jest wędkowanie. Spośród wymienionych poniżej zbiorników kąpiel dozwolona jest tylko na jednym zbiorniku w Arturówku, na którym urządzone jest kąpielisko. Zdecydowana większość zbiorników (stawów) posiada powierzchnię do 3 ha. Największym zbiornikiem w PKWŁ jest staw w Cesarce o powierzchni ok. 5 ha. Na terenie PKWŁ nie występują jeziora.

Zbiorniki hodowlane:

- kompleks zbiorników na Bzurze w dzielnicy Łódź-Rogi,
- kompleks stawów na cieku w Borchówce, dwa zbiorniki w Boginii,
- zbiornik w Dobieszkowie Kolonii na Młynówce,
- kompleks zbiorników w Niesułkowie Kolonii na Mroźnicy
- zbiornik na cieku z Niesułka Parceli.

Zbiorniki rekreacyjne:

- kompleks zbiorników w dzielnicy Łódź-Rogi na Bzurze,
- trzy zbiorniki w Arturówku,
- cztery zbiorniki w Łągiewnikach na Łągiewniczance,
- zbiornik w Cesarce na Moszczenicy,
- zbiornik na Młynówce Dobieszkowie Kolonii,
- zbiornik na Kiełmiczance,
- zbiornik rekreacyjny w Dobrej,
- zbiornik na cieku ze Skoszew Nowych,
- zbiornik w Skoszewach Nowych,
- zbiornik w Skoszewach Starych.

4. Miejsca w których występuje zagrożenie dla bezpieczeństwa osób przebywających na obszarach wodnych Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich

W oparciu o obserwacje własne oraz współpracę z odpowiednimi jednostkami samorządu terytorialnego i policją, zidentyfikowano miejsca, które można uznać za potencjalnie niebezpieczne dla osób przebywających na obszarach wodnych:

1. kompleks 3 zbiorników w Arturówku,
2. dwa zbiorniki na Łągiewniczance w Łągiewnikach,
3. zbiornik w Dobrej,
4. zbiornik w Kolonii Dobieszków,
5. zbiornik w Nowych Skoszewach
6. zbiornik w Cesarce

5. Zagrożenia dla osób przebywających na obszarach wodnych Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich

Całkowity brak jezior oraz brak rzek i zbiorników wodnych umożliwiających kąpanie się lub pływanie kajakami czy łodziami (za wyjątkiem kompleksu stawów w Arturówku) sprawia, że zagrożenia dla osób przebywających na obszarach wodnych w PKWL zidentyfikowano jedynie na wymienionych w punkcie 4 zbiornikach. Za wyjątkiem kąpieliska na stawie w Arturówku, pozostałe zbiorniki oznaczone są tabliczkami z informacją o zakazie kąpieli. Mimo zakazów, istnieje prawdopodobieństwo ich łamania lub przypadkowego wpadnięcia do wody spacerujących brzegiem osób lub wędkarzy.

Do najważniejszych zagrożeń dla osób przebywających na wymienionych zbiornikach należą:

- pływanie w miejscach niedozwolonych,
- pływanie i kąpanie się pod wpływem alkoholu lub środków odurzających,
- brawura,
- brak umiejętności pływania,
- brak odpowiedniego nadzoru nad dziećmi,
- skakanie do wody o nieznaną głębokość,
- skurcze i wstrząsy termiczne,
- wyziębienie organizmu,
- kolizja lub wywrotka jednostki pływającej (kajaka, roweru wodnego, materaca),
- wchodzenie na zbyt cienką taflę lodu.

Jedyną kąpielisko na terenie Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich znajduje się w kompleksie stawów w Arturówku. Administratorem kąpieliska i całego obiektu jest Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Łodzi. Zasady wstępu na teren obiektu rekreacyjnego oraz zasady bezpieczeństwa, zachowania i korzystania z urządzeń na jego terenie, określone są w regulaminie obiektów rekreacyjnych Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Łodzi. Kąpiel w zbiornikach wodnych na terenie obiektu dozwolona jest tylko w miejscu wyznaczonym do kąpieli nadzorowanym przez ratowników. Kąpiel w miejscach innych niż wyznaczone i poza godzinami ich funkcjonowania oraz w sytuacji wyłączenia ich z użytkowania jest zakazana.

Obiekt rekreacyjny Arturówek składa się z 3 stawów, z których na pierwszym od strony zachodniej istnieje sezonowo strzeżone kąpielisko, a na środkowym wypożyczalnia sprzętu. Najmniejszy jest wschodni zbiornik retencyjny, w drugim większym jest przystań.

Na terenie Obiektu Rekreacyjnego „Arturówek” znajdują się:

- przystań wodna
- wypożyczalnia sprzętu pływającego – kajaki, rowery wodne
- kąpielisko strzeżone (sezonowo)
- wodny plac zabaw (sezonowo)

Wypożyczane są kajaki i rowery wodne

6. Instytucje i organizacje związane z zapewnieniem bezpieczeństwa, ograniczenia zagrożeń i prowadzenia akcji ratowniczych w granicach Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Łodzi 90-532, ul. ks. Skorupki 21 tel. (42) 636 85 17, e-mail: sekretariat@,mosir.lodz.pl.

